

آموزش سیبلیوس

(به انضمام روش نت‌نویسی و اجرای موسیقی ایرانی)

نگارش

شهابِ مِنا

انتشارات سرود

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه نگارنده
	بخش اول
	فصل اول: آشنایی با محیط برنامه
۲۲	آشنایی با نوار ابزار سیلیوس
۲۳	آشنایی با منوی File (پرونده)
۲۵	آشنایی با منوی Edit (ویرایش)
۲۸	آشنایی با منوی View (نمایش)
۳۱	آشنایی با منوی Notes (نت‌ها)
۳۳	آشنایی با منوی Create (ایجاد)
۳۴	آشنایی با منوی House Style
۳۵	آشنایی با منوی Play (اجرا)
۳۷	آشنایی با منوی Layout (صفحه‌بندی)
۳۹	آشنایی با منوی Window
۴۱	آشنایی با منوی Plug-ins
۴۲	میانبر برای انتخاب منوها
۴۲	دستورات میانبردار
۴۴	ایجاد میانبر یا تغییر میانبر
۴۶	روش آوردن دیگر دستورات بدون استفاده از ماوس
	فصل دوم: منوی File
۴۹	ایجاد یک فایل جدید

۸۰	افزودن نام اثر، آهنگساز، ترانه‌سرا و تقدیم‌نامه در بالای اولین صفحه‌نت، پس از ایجاد فایل	۵۰	اندازه کاغذ
۸۲	شروع سریع (Quick Start)	۵۱	چگونگی ایجاد فایل در قطع وزیری
۸۳	بازکردن فایل‌ها (Open)	۵۲	روش تغییر در اندازه‌های پارتیتور پس از ایجاد فایل
۸۴	تنظیمات برای ایجاد فایل‌های پشتیبان	۵۲	انتخاب افقی یا عمودی بودن پارتیتور
۸۴	نحوه تنظیم مدت زمان ایجاد یک فایل پشتیبان	۵۳	صفحات الگوی از پیش ساخته (Manuscript Paper)
۸۵	ذخیره کردن تغییرات هنگام نت‌نویسی	۵۴	چگونگی ایجاد یک صفحه الگوی جدید
۸۵	سه نکته مهم در مورد ذخیره کردن فایل‌ها بر حافظه کامپیوتر	۵۸	تغییر در گزینه‌های Manuscript paper
۸۶	ذخیره‌سازی بر سی‌دی	۵۹	چگونگی تغییر سازها پس از ایجاد فایل
۸۷	ذخیره‌سازی با عنوانی دیگر	۵۹	نحوه افزودن یک صفحه طراحی شده به فهرست صفحات الگو
۸۸	ذخیره نسخه‌ها (ویرایش‌ها)ی مختلف قطعه در یک فایل	۵۹	تغییر اندازه یکی از حامل‌های پارتیتور
۸۸	مقایسه دو نسخه از یک فایل	۶۰	Ossia Staff
۸۹	پرینت کردن	۶۱	تغییر اندازه تمامی حامل‌های پارتیتور
۹۲	نحوه پرینت بر دو روی کاغذ با استفاده از پرینتر یک‌روزن	۶۱	انتخاب House Style
۹۲	پرینت دو صفحه از پارتیتور بر یک روی کاغذ	۶۲	ایجاد یک House Style جدید
۹۳	تبدیل فایل به پی‌دی‌اف	۶۳	تعیین میزان‌نما و سرعت
۹۴	روش تبدیل به پی‌دی‌اف	۶۳	تغییر میزان‌نما پس از ایجاد فایل جدید
۹۶	کیفیت (رزولوشن) پی‌دی‌اف	۶۴	روش حذف عدد میزان‌نمای احتیاطی، هنگام تغییر وزن
۹۶	ابعاد فایل پی‌دی‌اف	۶۴	تایپ اعداد میزان‌نما
۹۸	نحوه بردن و کم کردن حاشیه‌های یک فایل پی‌دی‌اف	۶۵	نحوه وصل شاهین‌های چنگ و دول‌چنگ در میزان‌ها
۹۹	ایجاد شماره صفحات در فایل پی‌دی‌اف	۷۰	نحوه ایجاد ضرب بالا در ابتدای قطعه
۱۰۰	نحوه وارد کردن شماره صفحه در فایل پی‌دی‌اف	۷۱	تعیین سرعت قطعه
۱۰۲	پی‌دی‌اف کردن صفحات اصلاحی و جایگزین کردن آنها در فایل پی‌دی‌اف کتاب	۷۴	تعیین سرکلید قطعه
۱۰۲	نحوه جایگزین کردن یک صفحه اصلاحی در فایل پی‌دی‌اف کتاب	۷۵	حذف سرکلید احتیاطی، هنگام تغییر گام
۱۰۲	نحوه افزودن یک صفحه به فایل پی‌دی‌اف کتاب	۷۶	تغییر سرکلید فقط در یکی از خط‌ها (برای سازهای انتقالی در پارتیتور)
۱۰۳	تبدیل مستقیم فایل‌های سیلیوس به تصویر	۷۸	اطلاعات پارتیتور
۱۰۶	نحوه تبدیل فایل‌های برنامه به تصویر (با استفاده از فایل پی‌دی‌اف)	۷۹	ایجاد صفحه عنوان مستقل پس از ایجاد فایل
۱۰۷	تبدیل فایل نت‌نویسی شده سیلیوس به فرمت‌های دیگر	۸۰	درج مشخصات اثر به عنوان Blank Page Text

۱۴۶	نوشتن نت‌های بدون دسته داخل پرانتز	۱۰۷	تبدیل فایل سیلیوس ۶ به نسخه‌های قبلی
۱۴۷	روش نوشتن نت‌های بدون دسته	۱۰۸	تبدیل فایل سیلیوس به صفحه وب
۱۴۷	تغییر جهت دسته نت‌ها	۱۰۹	تبدیل نت پرینت شده یا پی‌دی‌اف شده به فایل سیلیوس
۱۴۸	شاهین‌های دوطرفه	۱۰۹	روش استفاده از برنامه فتو اسکور
۱۴۹	شاهین‌های بین دو حامل		فصل سوم: نگارش با سیلیوس
۱۵۰	باقی تکنیک‌های مندرج در Common Notes و Articulations کی‌پد	۱۱۷	نحوه کار با کی‌پد
۱۵۰	تنظیم نحوه قرارگیری علامات آرتیکولاسیون نسبت به حامل و نت‌ها	۱۱۹	کلیدهای میانبر کی‌پد در صفحه کلید کامپیوتر
۱۵۱	چهار علامت مشابه پیشا و اشاره	۱۲۱	انتخاب کشش‌ها
۱۵۲	سه قسم آرپژ	۱۲۳	خط مُورَب بین دو نت
۱۵۲	علامت تکرار میزان	۱۲۴	نوشتن نت‌های مقطع و بیش مقطع
۱۵۳	ترتیب‌بندی در نت‌نویسی	۱۲۴	در آوردن ماوس به حالت نوشتنی و آغاز نگارش
	فصل چهارم: آشنایی با برخی از مهم‌ترین دستورات منوی Edit	۱۲۴	با استفاده از کی‌پد
۱۵۵	روش‌های انتخاب سوژه‌ها در سیلیوس	۱۲۸	وارد کردن نت‌ها از طریق صفحه کلید
۱۵۶	روش لغو یا تصحیح انتخاب	۱۳۱	نوشتن سکوت‌ها
۱۵۶	روش انتخاب چند میزان متوالی	۱۳۱	تغییر وضعیت بین سکوت و کشش حین نگارش
۱۵۸	دستورات کپی، کندن و چسباندن	۱۳۳	نوشتن چند میزان سکوت
۱۵۸	کاربردهای استفاده از دستورات کپی و چسباندن	۱۳۴	نوشتن نت‌های تیوِپلت (دوئوله، تریوله، و...)
۱۵۹	دستور Re-input Pitches	۱۳۶	نحوه تنظیم نحوه نگارش نت‌های تیوِپلت
۱۶۰	مخفی کردن سوژه‌ها	۱۳۷	طرز دسته‌بندی شاهین‌نت‌های چنگ، دولاچنگ و...
۱۶۱	آشکار کردن سوژه‌(های) مخفی شده	۱۳۸	نوشتن نت‌های ترمولو (ریز)
	فصل پنجم: صفحه‌بندی با سیلیوس	۱۳۹	نوشتن ریز بین دو نت
۱۶۳	روش ایجاد میزان (های) جدید	۱۴۱	نحوه نگارش نت‌های آکورد
۱۶۵	روش تعیین تعداد میزان‌های هر سطر و تعداد سطرهای هر صفحه	۱۴۲	نگارش نت‌های زینت
۱۶۵	تنظیمات پنجره Make Layout Uniform	۱۴۳	نحوه تایپ پیشای کوتاه مضاعف
۱۶۸	تنظیم موقعیت میزان‌ها به‌طور دستی	۱۴۴	نگارش نت‌های راهنما
۱۷۰	ایجاد میزان‌های غیر معمول	۱۴۴	نگارش علائم عَرَضی
۱۷۲	حذف میزان‌های اضافه	۱۴۶	قرار دادن پرانتز دور نت و علامت عَرَضی

۲۱۳	ویرایش نمادها	۱۷۲	ضمیمه کردن چند فایل به یکدیگر و تبدیل آنها به یک فایل
۲۱۴	متن	۱۷۴	تنظیم حاشیه‌های کاغذ
۲۱۵	تنظیمات پنجره System Text Style	۱۷۴	کار با خط کش
۲۱۹	استفاده از پنجره Properties برای ویرایش یک نوشته	۱۸۰	تنظیم مجدد فاصله سطرها در یک صفحه
۲۱۹	ایجاد میاتر برای هر یک از اقسام متن	۱۸۰	تنظیم فاصله سطرها در صفحه پایانی قطعه
۲۱۹	معرفی مهم‌ترین اقسام متن‌ها در Create►Text	۱۸۳	سطر پایانی قطعه
۲۲۴	میزان‌نما	۱۸۵	اندازه حامل‌ها
۲۲۴	ایجاد پلی‌ریتمی در یک قطعه	۱۸۶	راه‌های افزایش فاصله سطرها
۲۲۷	Other	۱۸۷	انتخاب فونت موسیقی برای علامات و نت‌های قطعه
۲۲۸	انتقال	۱۸۸	درج و نحوه قرارگیری شماره صفحات
۲۲۹	حامل انتقالی	۱۸۹	درج پاصفحه و سرصفحه
۲۳۰	تبدیل فایل‌های Finale به Sibelius	۱۹۲	شماره میزان‌ها
۲۳۷	فصل هفتم: تنظیم		فصل ششم: منوی Create
۲۳۹	استفاده موسیقایی از Arrange	۱۹۵	میزان
۲۴۰	Arrange چگونه تنظیم می‌کند؟	۱۹۶	خط میزان
۲۴۱	سبک تنظیم	۱۹۷	نشانه‌های آکورد
۲۴۱	سبک‌های تنظیم طراحی شده برای ارکستراسیون	۱۹۹	کلید
۲۴۲	Explode (گسترده)	۲۰۰	یادداشت
۲۴۳	Reduction (فشرده کردن)	۲۰۰	عکس
۲۴۴	تنظیم برای خانواده‌ای از سازها	۲۰۱	نوشتن متن‌های زیر درس (در کتب آموزشی) و تبدیل آنها به تصویر
۲۴۸	مهیّا کردن موسیقی برای تنظیم	۲۰۳	شبرنگی کردن
۲۵۰	موسیقی پس از تنظیم	۲۰۴	سازها
۲۵۱	ویرایش سبک‌های تنظیم	۲۰۴	سرکلید
	فصل هشتم: اجرا و ضبط با سبیلیوس	۲۰۵	خط
۲۵۹	اجرای فایل نت‌نویسی شده	۲۰۷	نحوه ویرایش خطوط
۲۶۱	کار با میکسر	۲۰۸	نشان‌های تکرار
۲۷۰	بهبود صدادهی اجرای قطعه با سازهای زیاد	۲۱۲	نمادها

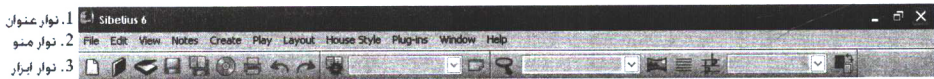
۳۰۴	نزدن موسیقی به فایل ویدئو	۲۷۱	Performance
۳۰۴	نزدن موسیقی به آلبوم عکس دیجیتال	۲۷۵	ضبط و آوانگاری اجرای میدی
۳۰۴	اجرای همزمان یک قطعه صوتی با نت شده آن	۲۷۶	ضبط با Flexy-time
۳۰۵	بديل فایل نت نویسی شده سیبلیوس به فایل صوتی	۲۷۹	Flexi-time Options
۳۰۵	مکانات حاصل از تبدیل فایل سیبلیوس به میدی برای استفاده از سمپل های صوتی	۲۸۴	Live Tempo (سرعت اجرای زنده)
۳۰۶	آوانگاری فایل آدیو	۲۸۵	تنظیمات برای ضبط با سرعت اجرای زنده
۳۰۷	آغاز به کار با آدیو اسکور لایت	۲۸۷	Live Tempo Options
۳۰۸	یجاد تراک	۲۸۸	ضبط یک اجرای Live Tempo
۳۱۳	ویرایش تراک ها	۲۹۰	نمودار تصویری یک اجرای Live Tempo
۳۱۷	ارسال به سیبلیوس	۲۹۰	بازنوازی یک اجرای Live Tempo
	فصل نهم: منوهای داخلی Plug-ins	۲۹۰	پاک کردن Live Tempo
۳۱۹	نت های غرضی	۲۹۱	محسوب کردن هر ضربه به عنوان تقسیمات فرعی یک ضرب یا به عنوان چند ضرب یک میزان
۳۲۰	تجزیه و تحلیل	۲۹۲	میزان نماهای غیر معمول یا مختلط
۳۲۰	پردازش دسته ای	۲۹۲	فرمات ها (نقطه های توقف)
۳۲۱	علائم آکورد	۲۹۳	قسمت های برگشت دار
۳۲۲	ابزارهای آهنگسازی	۲۹۳	افزودن علائم سرعت
۳۲۳	نت ها و سکوت ها	۲۹۴	اجرای زنده (Live Playback)
۳۲۴	دیگر گزینه ها	۲۹۴	شنیدن Live Playback
۳۲۶	بازنوازی	۲۹۵	مشاهده و ولوم های Live Playback
۳۲۷	کنترل مواد نوشته شده	۲۹۶	ویرایش Live Playback
۳۳۱	ساده سازی نت نویسی	۲۹۸	ویرایش و ولوم های Live Playback
۳۳۲	افزودن انواع متن	۲۹۸	Transform Live Playback
۳۳۴	تغییر شکل (Transformations)	۳۰۱	ایجاد اطلاعات Live Playback
۳۳۵	نت های تیوئلت	۳۰۱	فعال یا غیر فعال کردن Live Playback برای قسمت هایی از پارتیتور
۳۳۷	Edit Plug-ins	۳۰۲	پخش تصویر همزمان با اجرای نت ها
۳۳۷	Plug-in Trace Window	۳۰۳	Hit Point
		۳۰۳	تغییر صفحه شروع

۳۶۷	ایجاد سرکلید گام‌های موسیقی ایرانی	۳۴۱	بخش دوم: نگارش و اجرای موسیقی ایرانی با سبلیوس
۳۶۸	نحوه ایجاد سرکلید گام‌های شور و سه‌گانه	۳۴۲	نوشتن موسیقی با متر آزاد
۳۷۰	ایجاد سرکلید گام‌های همایون و چهارگاه	۳۴۳	روش ایجاد میزان‌های Irregular جهت نگارش آواز ایرانی
۳۷۲	درج سرکلید، تنها در سطر اول	۳۴۳	مخفی کردن سکوت‌های اضافی در پایان سطرها
۳۷۳	تغییر سرکلید	۳۴۳	محو کردن خط میزان انتهای هر سطر
۳۷۵	اجرای ربع‌پرده‌ها	۳۴۴	دسته‌بندی شاهین‌ها
۳۷۶	اجرای ربع‌پرده‌ماندها در گام‌های موسیقی ایران	۳۴۴	یکنواختی فاصله بین نت‌ها در تمامی سطرها
۳۷۷	اجرای قطعه با صدای سازهای ایرانی	۳۴۴	روش بیشتر کردن فاصله نت‌ها در یک سطر
۳۷۹	نت‌های اشاره	۳۴۶	کم کردن فاصله نت‌ها
۳۸۱	تنظیم مقدار کوچکی سرنت	۳۴۷	جابه‌جایی نت‌ها در طول سطر و زیرهم‌نویسی نت‌های دو سطر
۳۸۳	اجرای نت‌های اشاره در سبلیوس	۳۴۸	فاصله‌گذاری بین فیگورها در یک سطر
۳۸۳	نوشتن متن‌های فارسی و انگلیسی	۳۴۹	استفاده از سکوت‌های مخفی شده برای ایجاد فضای خالی و قراردادن علامت تکرار
۳۸۳	آوانویسی لاتین اشعار و علائم Transliteration	۳۴۹	استفاده از سکوت‌های مخفی برای تعبیه فضا جهت درج نت‌های واخوان
۳۸۵	تایپ کلمات فارسی با رعایت فاصله جامد	۳۵۰	افزودن گنجایش یک سطر
۳۸۶	نوشتن اعداد فارسی در سبلیوس	۳۵۱	درج نت‌های جافتاده در میان یا پایان سطر
۳۸۷	نام گوشه‌ها	۳۵۲	نوشتن علائم خاص موسیقی ایرانی (سُری، کُرُن، ریز و...) در فایل سبلیوس
۳۸۷	درج نام گوشه پیش از سطر آغازین گوشه	۳۵۵	ذخیره علائم اضافه‌شده در یک House Style
۳۸۸	درج نام گوشه در میان صفحه	۳۵۶	ایجاد علائم جدید
۳۹۰	نکات تکمیلی	۳۵۸	ویرایش علامت مرکب ساخته‌شده
۳۹۰	صفحه‌آرایی	۳۵۹	تغییر اندازه یک علامت در صفحه Symbols
۳۹۹	کلید و سرکلید	۳۶۱	تعویض علائم
۴۰۰	متن‌ها	۳۶۱	تعویض علامت ۸ با ۸ در کی‌پد
۴۰۵	نت‌ها	۳۶۲	تعویض علامت ۹ با ۹ در کی‌پد
۴۰۹	خروجی و ورودی تصویری	۳۶۳	جایگزینی علامت ♯ و ♭ در کی‌پد
۴۱۰	شرح تنظیمات بازنوازی فایل در بخش Playback از پالت Properties	۳۶۴	تنظیم محل قرارگیری مضارب‌های چپ
۴۱۳	مقایسه تطبیقی محیط سبلیوس ۶ و ۷	۳۶۵	تنظیم محل علامت تکیه
		۳۶۶	تغییر شکل علامت تکیه

آشنایی با محیط برنامه

معمولاً بالای صفحه هر برنامه تحت ویندوز سه ردیف نوار قرار دارد:

۱. **نوار عنوان:** در این ردیف نام برنامه در سمت چپ نوشته می شود و در سمت راست دکمه های بستن، بزرگ نمایی و کوچک نمایی صفحه قرار دارد.

۲. **نوار منو:** در این ردیف منوهای قرار دارند که به وسیله آنها می توان از برنامه استفاده کرد. برخی از این منوها، مانند File, Edit, View, Window, Help, در اکثر برنامه های تحت ویندوز تعبیه شده اند و برخی از دستورات داخلی آنها در تمامی برنامه های ویندوز مشترک اند. ایجاد یک فایل جدید، باز کردن یا بستن فایل های ایجاد شده، پرینت، کپی کردن، کندن، چسباندن و... برخی از این دستورات مشترک هستند.

دستورات مندرج در دیگر منوهای سیلیوس (Notes, Create, Play, Layout, House Style, Plug-ins) خاص این نرم افزارند.